

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยตามโครงการการพัฒนาโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดมาตรฐานของโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู และเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการพัฒนาโรงเรียน เพื่อให้มีความพร้อมที่จะเป็นแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จากผลการวิจัยมีข้อสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1.1 เพื่อกำหนดเกณฑ์มาตรฐานของโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู
- 1.2 เพื่อศึกษาและพัฒนาโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ให้พร้อมที่จะเป็นแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

2. เป้าหมาย

คณะครุศาสตร์ และโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ในเขตจังหวัดมหาสารคามและจังหวัดใกล้เคียง ร่วมกันพัฒนามาตรฐาน กำหนดแผนพัฒนาโรงเรียนให้พร้อมเป็นแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

3. ขอบเขตของการวิจัย

- 3.1 เป็นการวิจัยและพัฒนาที่เน้นกระบวนการมีส่วนร่วม ตั้งแต่การกำหนดมาตรฐานโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ประเมินสภาพปัญหา จุดแข็ง จุดอ่อน กำหนดแผนปฏิบัติการพัฒนาที่สอดคล้องเหมาะสมกับบริบทของแต่ละโรงเรียน
- 3.2 เป็นการวิจัยที่มีทีมงานประกอบด้วย คณาจารย์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏ (อาจารย์ผู้สอน/ผู้พัฒนาครู) นักศึกษาครู และบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนและท้องถิ่น
- 3.3 เป็นการพัฒนาโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู โดยการเลือกของคณะครุศาสตร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เทศบาล โดยเน้นพัฒนาทั้งโรงเรียน และใช้โรงเรียนเป็นฐาน มุ่งความร่วมมือในการมีส่วนร่วมผลิตและพัฒนาครูตามหลักสูตรผลิตครูปริญญาตรี 5 ปี

3.4 ผลการวิจัยเป็นข้อสรุปเกี่ยวกับมาตรฐานและแผนปฏิบัติการของโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

3.5 เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการวิจัยแบบมีส่วนร่วม (PAR) ในการร่วมกำหนดมาตรฐานของโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู จัดทำแผนพัฒนาโรงเรียนและดำเนินการพัฒนา โดยใช้บุคลากรของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามและโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู จำนวน 50 โรงเรียน

4. ระยะเวลาและสถานที่วิจัย

4.1 ระยะเวลา 1 ปี คือปีการศึกษา 2548 ตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม 2548 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2549

4.2 สถานที่ดำเนินงาน ได้แก่ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม และโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ในเขตจังหวัดมหาสารคาม ร้อยเอ็ด กาฬสินธุ์ ขอนแก่น รวม 50 โรงเรียน

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

5.1 ได้มาตรฐานโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู เพื่อเป็นเกณฑ์การพัฒนาโรงเรียนให้ได้มาตรฐาน มีความพร้อมและเหมาะสมกับการเป็นหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

5.2 โรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ได้รับการพัฒนาให้เป็นไปตามมาตรฐานที่คุรุสภา กำหนด สอดคล้องกับการรับรองคุณภาพของ สมศ.

6. สรุปผลการวิจัยเชิงปริมาณ

6.1 ผลการประเมินการดำเนินงานของโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครูในมาตรฐานที่ 5 และมาตรฐานที่ 6

มาตรฐานที่ 5 สถานศึกษามีระบบการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอย่างมีประสิทธิภาพและบุคลากรที่เป็นแบบอย่างในวิชาชีพครูได้อย่างชัดเจน

ตัวชี้วัดที่ 5.1 สถานศึกษามีระบบการบริหาร การจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู้อย่างชัดเจน อยู่ในระดับพอใช้ทุกเกณฑ์การพิจารณา ค่าเฉลี่ย 2.27 เปรียบเทียบผลการดำเนินการก่อนมีเกณฑ์การพิจารณาปี 2547 อยู่ที่ระดับ 2.807 ต่ำลงจากเดิม 0.955

ตัวชี้วัดที่ 5.2 สถานศึกษาจัดการะงานด้านต่าง ๆ ให้นักศึกษาได้อย่างเหมาะสม อยู่ในระดับค่อนข้างดี ค่าเฉลี่ย 2.44 เปรียบเทียบผลการดำเนินการก่อนมีเกณฑ์การพิจารณาปี 2547 อยู่ที่ระดับ 2.920 ต่ำลงจากเดิม 0.136

ตัวชี้วัดที่ 5.3 สถานศึกษาควรมีความสามารถในการนิเทศแก่นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู้อย่างมีประสิทธิภาพ อยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ย 2.81 เปรียบเทียบผลการดำเนินการก่อนมีเกณฑ์การพิจารณาปี 2547 อยู่ที่ระดับ 2.993 ต่ำลงจากเดิม 0.183

ตัวชี้วัดที่ 5.4 สถานศึกษาสามารถปลูกจิตสำนึกในความเป็นครูให้นักศึกษาเกิดความรักศรัทธาในอาชีพครู อยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ย 2.83 เปรียบเทียบผลการดำเนินการก่อนมีเกณฑ์การพิจารณาปี 2547 อยู่ที่ระดับ 3.825 ต่ำลงจากเดิม 0.995

ตัวชี้วัดที่ 5.5 สถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจในบทบาทของอาจารย์ที่เลี้ยงในโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพรู และโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู อยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ย 2.72 เปรียบเทียบผลการดำเนินการก่อนมีเกณฑ์การพิจารณาปี 2547 อยู่ที่ระดับ 2.856 ต่ำลงจากเดิม 0.136

มาตรฐานที่ 6 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตัวชี้วัดที่ 6.1 ครูรู้เป้าหมายของการจัดการศึกษาและเป้าหมายของหลักสูตร เกณฑ์การพิจารณา อยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ย 2.55 เปรียบเทียบผลการดำเนินการก่อนมีเกณฑ์การพิจารณาปี 2547 อยู่ที่ระดับ 2.55 ไม่มีการเปลี่ยนแปลงจากเดิม

ตัวชี้วัดที่ 6.2 ครูมีความสามารถในการวิเคราะห์หลักสูตรและจัดทำแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ย 2.67 เปรียบเทียบผลการดำเนินการก่อนมีเกณฑ์การพิจารณาปี 2547 อยู่ที่ระดับ 2.99 ต่ำลงจากเดิม 0.32

ตัวชี้วัดที่ 6.3 ครูสามารถจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เช่น สอนตามแนวคิด สุ จิ ปุ ลิ การเรียนการสอนในกลุ่มี่ต่าง ๆ เป็นต้นในวิชาภาษาไทย เป็นต้น อยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ย 2.60 เปรียบเทียบผลการดำเนินการก่อนมีเกณฑ์การพิจารณาปี 2547 อยู่ที่ระดับ 2.739 ต่ำลงจากเดิม 0.139

ตัวชี้วัดที่ 6.4 ครูสามารถจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในวิชา คณิตศาสตร์ อยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ย 3.00 เปรียบเทียบผลการดำเนินการก่อนมีเกณฑ์การพิจารณาปี 2547 อยู่ที่ระดับ 2.993 ต่ำลงจากเดิม 0.007

ตัวชี้วัดที่ 6.5 ครูสามารถจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในวิชา วิทยาศาสตร์ อยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ย 3.00 เปรียบเทียบผลการดำเนินการก่อนมีเกณฑ์การพิจารณาปี 2547 อยู่ที่ระดับ 3.091 ต่ำลงจากเดิม 0.091

ตัวชี้วัดที่ 6.6 ครูสามารถจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในวิชา สังคมศึกษา อยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ย 3.00 เปรียบเทียบผลการดำเนินการก่อนมีเกณฑ์การพิจารณาปี 2547 อยู่ที่ระดับ 2.993 ต่ำลงจากเดิม 0.007

ตัวชี้วัดที่ 6.7 ครูสามารถจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในวิชา ภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ย 2.67 เปรียบเทียบผลการดำเนินการก่อนมีเกณฑ์การพิจารณาปี 2547 อยู่ที่ระดับ 2.67 ต่ำลงจากเดิม 0.149

ตัวชี้วัดที่ 6.8 ครูสามารถจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ย 2.76 ไม่มีผลปี 2547

ตัวชี้วัดที่ 6.9 ครูสามารถประเมินผลการเรียนการสอนตามสภาพจริง และอิง พัฒนาการของผู้เรียนมีการประเมินเพื่อวินิจฉัยจุดเด่น จุดด้อย การประเมินเพื่อปรับปรุงการเรียน การสอนและการประเมินเพื่อตัดสินการเรียน อยู่ในระดับพอใช้ ค่าเฉลี่ย 2.26 เปรียบเทียบผลการ ดำเนินการก่อนมีเกณฑ์การพิจารณาปี 2547 อยู่ที่ระดับ 2.993 ต่ำลงจากเดิม 0.733

ตัวชี้วัดที่ 6.10 ครูนำผลการประเมินการเรียนการสอนมาปรับการเรียนและ เปลี่ยนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับพอใช้ ค่าเฉลี่ย 2.06 เปรียบเทียบผลการ ดำเนินการก่อนมีเกณฑ์การพิจารณาปี 2547 อยู่ที่ระดับ 3.606 ต่ำลงจากเดิม 1.596

6.2 ผลการศึกษาและพัฒนาโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครูให้มีความพร้อมที่จะเป็นแหล่ง ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 5 ปี มุ่งเน้นมาตรฐานที่ 5 และมาตรฐานที่ 6 มีความพร้อมเป็น ส่วนใหญ่

6.3 ผลการกำหนดแนวทางการพัฒนาโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครูให้มีความพร้อมที่จะ เป็นแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มีแนวทางที่จะดำเนินการดังนี้คือ จัดการอบรมในเรื่องการ จัดการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นคุณภาพของวิชาเอกของนักศึกษาฝึกสอน ให้มี การปฐมนิเทศนักศึกษาฝึกสอน การพัฒนากระบวนการกลุ่มในการฝึกสอน มีศูนย์ประสานงานการ ฝึกอบรม และให้ผู้บริหารโรงเรียน ครูพี่เลี้ยง ได้มีส่วนร่วมรับรู้ในกระบวนการนิเทศของคณาจารย์ด้วย

(1) รูปแบบที่ชุมชนมีบทบาทหลัก (Community Control : SBM)

คณะกรรมการสถานศึกษามีสัดส่วนของผู้ปกครอง และชุมชนมากที่สุด อำนาจการตัดสินใจขึ้นอยู่กับชุมชนเป็นหลัก เพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชน

(2) รูปแบบที่ครูและชุมชนมีบทบาทหลัก (Professional Community Control : SBM)

สัดส่วนผู้แทนครู และผู้แทนจากผู้ปกครอง ชุมชนเท่า ๆ กัน ในคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชน

7.1.2 เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา จัดให้มีภูมิทัศน์และบรรยากาศที่เรียนรู้เหมาะสมทั้งแหล่งเรียนรู้ภายในและแหล่งเรียนรู้ภายนอก

7.1.3 มอบนโยบายการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ “รักบ้านเกิด เทิดทูนชาติ ศาสน์ กษัตริย์” และ “รักในหลวง ห่วงลูกหลาน สำนึกใจกษัตริย์ ร่วมพัฒนาเด็กไทย” รวมทั้งจัดให้มีการบริหารงานเชิงระบบทั้ง 10 ระบบอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะระบบการจัดการเรียนรู้ และระบบพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม

7.1.4 เตรียมความพร้อมบุคลากรให้เหมาะสมกับสาขาวิชา หรือสาระการสอนที่สอดคล้องกับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแต่ละสาขาวิชา

7.1.5 สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนกับหน่วยงานมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามและหน่วยงานอื่น ๆ ในชุมชนรวมทั้งผู้นำและผู้ปกครองนักเรียนอย่างใกล้ชิดและสม่ำเสมอ

7.1.6 ผู้บริหารเป็นต้นแบบ แบบอย่างในการครองตน ครองคน และครองงานอย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสมเป็นคนดี คนเก่งในสังคมประชาธิปไตย

7.1.7 จัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งระบบในห้องเรียน ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการทางภาษา และห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ และแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกอย่างเหมาะสม

7.1.8 เตรียมบุคลากรให้พร้อมในด้านการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ พัฒนางานในระบบการจัดการเรียนการสอน การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ มีรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย การผลิตสื่อ การประเมินตามสภาพจริง และสามารถเผยแพร่องค์ความรู้สู่เพื่อน และบุคคลอื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7.1.9 จัดระบบการนิเทศแบบกัลยาณมิตร ทั้งคู่ที่เลี้ยงและนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยผ่านการประเมินจากหลาย ๆ ฝ่ายอย่างมีระบบและอย่างใกล้ชิดสม่ำเสมอ

7.1.10 ใช้กระบวนการวิจัยเป็นการพัฒนาในกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มีระบบและต่อเนื่อง

7.2 มาตรฐานด้านบุคลากรทางการศึกษา

7.2.1 เป็นต้นแบบและแบบอย่าง ด้านคุณลักษณะ บุคลิกภาพ ต้นแบบการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม เรียนรู้จากสื่อที่หลากหลายจากสถานการณ์จริง ประสบการณ์จริงจากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอก เป็นต้นแบบการพัฒนางาน และใช้การวิจัยชั้นเรียนเป็นกระบวนการเรียนการสอน

7.2.2 พัฒนาเทคนิค นวัตกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นจัดการเรียนรู้ทั้งแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอก

7.2.3 ใช้กระบวนการวิจัยในชั้นเรียนเป็นการพัฒนาในกระบวนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพ

7.2.4 พัฒนาตนเองสม่ำเสมอ ทั้งจากการศึกษาด้วยตนเองและผ่านการอบรมจากหน่วยงาน พัฒนาตนเองให้เป็น “ครูวิทยากร” และพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้ และระบบคุณธรรมและจริยธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ

7.2.5 พัฒนานักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูให้เป็นบุคคลแห่งความรับผิดชอบ เสียสละ ไม่เกี่ยงงาน รู้จักการปรับตัว ชี้นำให้คำปรึกษา และเป็นพี่เลี้ยงในการดำเนินงานทุกงานที่เกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิด

7.2.6 เปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการดำเนินงานทุก ๆ กิจกรรมของโรงเรียนเพื่อเสริมประสบการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7.2.7 นิเทศ ติดตามให้คำปรึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ชี้นำอย่างใกล้ชิด

8. สรุปแผนปฏิบัติการการพัฒนาครูและโรงเรียนเพื่อเป็นโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

1. จัดประชุมสัมมนาระหว่างผู้บริหาร ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์แต่ละ โปรแกรม เพื่อทำความเข้าใจร่วมกันในการพัฒนานักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

2. พัฒนานักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พัฒนาสมรรถภาพในด้าน

2.1 บุคลิกภาพและคุณลักษณะที่เหมาะสมของความเป็นครู

2.2 การปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ของความเป็นครู และเรียนรู้งานระบบการบริหารจัดการทั้ง 6 งาน

2.3 พัฒนางานในบทบาทสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

3. พัฒนาครูพี่เลี้ยงด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ การพัฒนานวัตกรรม การวิจัยในชั้นเรียน การวัดประเมินผล และการนิเทศแบบกัลยาณมิตร

4. พัฒนาอาจารย์นิเทศก์ให้มีศักยภาพด้านการนิเทศ การสร้างความร่วมมือ และการแก้ปัญหาร่วมกันระหว่างครูที่เลี้ยงกับอาจารย์นิเทศก์

โรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู

1. พัฒนาคูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นต้นแบบแห่งวิชาประสบการณ์วิชาชีพครู
2. เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้าร่วมในการบริหารจัดการของโรงเรียนในระบบงานทุก ๆ ด้าน
3. พัฒนาคู และบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นที่เลี้ยงสำหรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอย่างมีประสิทธิภาพ
4. พัฒนาคู และบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นต้นแบบแห่งบุคลิกภาพ และคุณลักษณะที่เหมาะสมกับความเป็นครู
5. จัดเตรียมสภาพทางกายภาพ สภาพแวดล้อม ภูมิทัศน์ และแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกอย่างเหมาะสม
6. จัดระบบการนิเทศ ติดตามผลการดำเนินงานของโรงเรียน แต่ละงานอย่างมีระบบขั้นตอน
7. สนับสนุนให้บุคลากรพัฒนางานวิจัย และใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนางานการเรียนการสอน
8. สนับสนุนงบประมาณที่ผ่านการเสนอโครงการที่มุ่งเน้นประสิทธิผลของผลงานอย่างชัดเจน
9. สร้างความสัมพันธ์ และร่วมมือกับมหาวิทยาลัย และชุมชนอย่างใกล้ชิด
10. ร่วมคิด ให้คำปรึกษา และแก้ปัญหาร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับมหาวิทยาลัย

9. การอภิปรายผล

จากการสรุปผลการวิจัยในเบื้องต้น ผู้วิจัยได้นำอภิปรายใน 4 ประเด็น คือ

9.1 การกำหนดเกณฑ์การพิจารณาตัวชี้วัดในมาตรฐานที่ 5 และมาตรฐานที่ 6

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ผลการประเมินจากตัวชี้วัดและเกณฑ์การพิจารณาตัวชี้วัดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ค่าเฉลี่ย 2.5 เป็นระดับผลการปฏิบัติงานที่ยอมรับได้ เนื่องจากตัวชี้วัดและเกณฑ์การพิจารณาได้พัฒนามาจากการประเมินภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน) โดยใช้วิธีการระดมสมองจากผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เกี่ยวข้อง สรุปได้ดังนี้

มาตรฐานที่ 5 สถานศึกษามีระบบการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอย่างมีประสิทธิภาพและบุคลากรที่เป็นแบบอย่างในวิชาชีพครูได้อย่างชัดเจน

ตัวชี้วัดที่ 5.1 สถานศึกษามีระบบการบริหาร การจัดการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครูอย่างชัดเจน อยู่ในระดับพอใช้ทุกเกณฑ์การพิจารณา ค่าเฉลี่ย 2.27 เปรียบเทียบผลการ ดำเนินการก่อนมีเกณฑ์การพิจารณาปี 2547 อยู่ที่ระดับ 2.807 ต่ำลงจากเดิม 0.955

ตัวชี้วัดที่ 5.2 สถานศึกษาจัดการะงานด้านต่าง ๆ ให้นักศึกษาได้อย่างเหมาะสม อยู่ในระดับค่อนข้างดี ค่าเฉลี่ย 2.44 เปรียบเทียบผลการดำเนินการก่อนมีเกณฑ์การพิจารณาปี 2547 อยู่ที่ระดับ 2.920 ต่ำลงจากเดิม 0.136

ตัวชี้วัดที่ 5.3 สถานศึกษาควรมีความสามารถในการนิเทศแก่นักศึกษาฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครูอย่างมีประสิทธิภาพ อยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ย 2.81 เปรียบเทียบผลการ ดำเนินการก่อนมีเกณฑ์การพิจารณาปี 2547 อยู่ที่ระดับ 2.993 ต่ำลงจากเดิม 0.183

ตัวชี้วัดที่ 5.4 สถานศึกษาสามารถปลูกจิตสำนึกในความเป็นครูให้นักศึกษาเกิด ความรักศรัทธาในอาชีพครู อยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ย 2.83 เปรียบเทียบผลการดำเนินการก่อนมีเกณฑ์ การพิจารณาปี 2547 อยู่ที่ระดับ 3.825 ต่ำลงจากเดิม 0.995

ตัวชี้วัดที่ 5.5 สถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจในบทบาทของอาจารย์พี่เลี้ยงใน โรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู และโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู อยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ย 2.72 เปรียบเทียบผลการดำเนินการก่อนมีเกณฑ์การพิจารณาปี 2547 อยู่ที่ระดับ 2.856 ต่ำลงจากเดิม 0.136

มาตรฐานที่ 6 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตัวชี้วัดที่ 6.1 ครูรู้เป้าหมายของการจัดการศึกษาและเป้าหมายของหลักสูตร เกณฑ์การพิจารณา อยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ย 2.55 เปรียบเทียบผลการดำเนินการก่อนมีเกณฑ์การ พิจารณาปี 2547 อยู่ที่ระดับ 2.55 ไม่มีการเปลี่ยนแปลงจากเดิม

ตัวชี้วัดที่ 6.2 ครูมีความสามารถในการวิเคราะห์หลักสูตรและจัดทำแผนการ สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ย 2.67 เปรียบเทียบผลการดำเนินการก่อนมีเกณฑ์ การพิจารณาปี 2547 อยู่ที่ระดับ 2.99 ต่ำลงจากเดิม 0.32

ตัวชี้วัดที่ 6.3 ครูสามารถจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เช่น สอน ตามแนวคิด สู่ จิ ญู ลิ การเรียนการสอนในคู่มือต่าง ๆ เป็นต้นในวิชาภาษาไทย เป็นต้น อยู่ใน ระดับดี ค่าเฉลี่ย 2.60 เปรียบเทียบผลการดำเนินการก่อนมีเกณฑ์การพิจารณาปี 2547 อยู่ที่ระดับ 2.739 ต่ำลงจากเดิม 0.139

ตัวชี้วัดที่ 6.4 ครูสามารถจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในวิชา คณิตศาสตร์ อยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ย 3.00 เปรียบเทียบผลการดำเนินการก่อนมีเกณฑ์การพิจารณา ปี 2547 อยู่ที่ระดับ 2.993 ต่ำลงจากเดิม 0.007

ตัวชี้วัดที่ 6.5 ครูสามารถจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในวิชา วิทยาศาสตร์ อยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ย 3.00 เปรียบเทียบผลการดำเนินการก่อนมีเกณฑ์การพิจารณาปี 2547 อยู่ที่ระดับ 3.091 ต่ำลงจากเดิม 0.091

ตัวชี้วัดที่ 6.6 ครูสามารถจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในวิชา สังคมศึกษา อยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ย 3.00 เปรียบเทียบผลการดำเนินการก่อนมีเกณฑ์การพิจารณาปี 2547 อยู่ที่ระดับ 2.993 ต่ำลงจากเดิม 0.007

ตัวชี้วัดที่ 6.7 ครูสามารถจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในวิชา ภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ย 2.67 เปรียบเทียบผลการดำเนินการก่อนมีเกณฑ์การพิจารณาปี 2547 อยู่ที่ระดับ 2.67 ต่ำลงจากเดิม 0.149

ตัวชี้วัดที่ 6.8 ครูสามารถจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ใน ระดับดี ค่าเฉลี่ย 2.76 ไม่มีผลปี 2547

ตัวชี้วัดที่ 6.9 ครูสามารถประเมินผลการเรียนการสอนตามสภาพจริง และอิง พัฒนาการของผู้เรียนมีการประเมินเพื่อวินิจฉัยจุดเด่น จุดด้อย การประเมินเพื่อปรับปรุงการเรียน การสอนและการประเมินเพื่อตัดสินใจการเรียน อยู่ในระดับพอใช้ ค่าเฉลี่ย 2.26 เปรียบเทียบผลการ ดำเนินการก่อนมีเกณฑ์การพิจารณาปี 2547 อยู่ที่ระดับ 2.993 ต่ำลงจากเดิม 0.733

ตัวชี้วัดที่ 6.10 ครูนำผลการประเมินการเรียนการสอนมาปรับการเรียนและ เปลี่ยนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับพอใช้ ค่าเฉลี่ย 2.06 เปรียบเทียบผลการ ดำเนินการก่อนมีเกณฑ์การพิจารณาปี 2547 อยู่ที่ระดับ 3.606 ต่ำลงจากเดิม 1.596

9.2 ผลการประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู มาตรฐานที่ 5 และ มาตรฐานที่ 6

จากผลการประเมินตัวชี้วัดและเกณฑ์การพิจารณาในมาตรฐานที่ 5 พบว่า สถานศึกษามีผลการปฏิบัติงานในระดับพอใช้ถึงดี โดยในเรื่องของระบบการบริหารจัดการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครูที่เกี่ยวกับการจัดทำแผนและการตั้งศูนย์ประสานงานฝึกวิชาชีพครู และการ จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปียังอยู่ในระดับที่ไม่ดีนัก ต้องได้รับการพัฒนา การจัดการงานด้าน ต่าง ๆ ให้นักศึกษาซึ่งอยู่ในระดับพอใช้ โดยเฉพาะการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ ด้านการให้การ นิเทศแก่นักศึกษาซึ่งอยู่ในระดับพอใช้ โดยเฉพาะการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ ด้านการให้การ นิเทศแก่นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู อยู่ในระดับดีทุกข้อ แต่ควรได้รับการพัฒนาเพิ่มเติมใน เรื่องของการจัดเก็บข้อมูลการนิเทศอย่างเป็นระบบโดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย การปลูกจิตสำนึก

ความเป็นครูอยู่ในระดับดี สถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจในบทบาทของอาจารย์ที่เลี้ยงในโรงเรียน ร่วมพัฒนาวิชาชีพครูอยู่ในระดับดี แต่ควรได้รับการแก้ไขเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสนับสนุนเพื่อ เป็นขวัญกำลังใจให้อาจารย์ที่เลี้ยง

จากการเปรียบเทียบผลการดำเนินการในปี 2547 ซึ่งยังไม่มีการสร้างเกณฑ์การ พิจารณาตัวชี้วัด มีผลการดำเนินการลดลงเล็กน้อยจากตัวชี้วัด ซึ่งตัวชี้วัดที่ 5.1 สถานศึกษามีระบบ การบริหารจัดการงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอย่างชัดเจนและตัวชี้วัดที่ 5.4 สถานศึกษาสามารถ ปลุกจิตสำนึกในความเป็นครูให้นักศึกษาเกิดความรัก ศรัทธาในวิชาชีพครู มีการดำเนินการต่ำลง ค่อนข้างมาก

ในส่วนของผลการประเมินในมาตรฐานที่ 6 พบว่า ครูรู้เป้าหมายของการจัด การศึกษาและเป้าหมายของหลักสูตร อยู่ในระดับดี นอกจากนั้นยังมีความรู้ความสามารถในการ วิเคราะห์หลักสูตรและจัดทำแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับดี สามารถจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับดี แต่มีจุดที่ต้องแก้ไขในเรื่องของการเข้าใจและเอาใจใส่ ผู้เรียนเป็นรายบุคคลอย่างทั่วถึง การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในวิชา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา และภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับดี ตลอดจนการจัดการเรียน การสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในวิชาอื่น ๆ อยู่ในระดับดี มีการประเมินผลการเรียนการสอน โดย เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในวิชาอื่น ๆ อยู่ในระดับดี มีการประเมินผลการเรียนการสอนตามสภาพจริงอิง พัฒนาการผู้เรียน มีการประเมินเพื่อวินิจฉัยจุดเด่น จุดด้อย การประเมินเพื่อปรับปรุงการเรียน การสอนและการประเมินเพื่อตัดสินการเรียนยังไม่ดีนัก อยู่ในระดับพอใช้ โดยเฉพาะการนำผลการ ประเมินมาปรับและเปลี่ยนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพยังไม่ดีนัก โดยเฉพาะการใช้การวิจัยในชั้น เรียนที่ยังไม่มีอย่างแพร่หลาย

จากการเปรียบเทียบผลการดำเนินการในปี 2547 ซึ่งยังไม่มีการสร้างเกณฑ์การ พิจารณาตัวชี้วัด มีผลการดำเนินการส่วนใหญ่ลดลง มีเพิ่มขึ้นในบางตัวชี้วัด ซึ่งตัวชี้วัดที่มีผลการ ดำเนินการเพิ่มขึ้น คือ ตัวชี้วัดที่ 6.4 ครูสามารถจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในวิชา คณิตศาสตร์ และตัวชี้วัดที่ 6.7 ครูสามารถจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในวิชา ภาษาอังกฤษ ซึ่งในตัวชี้วัดมีอัตราการเพิ่มสูงมาก

9.3 จากการศึกษา พบว่า มีโรงเรียนที่มีความพร้อมที่จะเป็นแหล่งฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครูในมาตรฐานที่ 5 และมาตรฐานที่ 6 ทุกโรงเรียน

9.4 จากผลการประเมินสามารถกำหนดแนวทางการพัฒนาของโรงเรียนร่วมพัฒนา วิชาชีพครูเพื่อให้เป็นแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาครู 5 ปี ตามมาตรฐานที่ 5 และ มาตรฐานที่ 6 หลายแนวทางอาทิ ให้มีการจัดการอบรมการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพในวิชาเอก การปฐมนิเทศนักศึกษาอย่างเข้มข้น การพัฒนาการ

ทำงานเป็นทีม การจัดตั้งศูนย์ประสานการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และให้ผู้บริหารและครูพี่เลี้ยงมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนนิเทศ การนิเทศเช่นเดียวกับอาจารย์ของมหาวิทยาลัย

10. ข้อเสนอแนะ

10.1 การดำเนินการพัฒนาให้ครูสามารถจัดการเรียนการสอน โดยวิธีการที่หลากหลายและต่อเนื่องทั้งผู้ฝึกสอน อาจารย์พี่เลี้ยง และผู้ที่เกี่ยวข้อง

10.2 ดำเนินการปรับหลักสูตรการผลิตครู โดยเน้นการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนในวิชาเอกให้มากขึ้น

10.3 จัดระบบการปฐมนิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูให้ได้มาตรฐานและสอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษาและมหาวิทยาลัย

10.4 พัฒนากระบวนการทำงานในระบบกลุ่มให้มากขึ้น

10.5 จัดตั้งศูนย์ประสานงานการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูขึ้นที่โรงเรียนและมหาวิทยาลัย

10.6 จัดระบบการนิเทศให้มีกระบวนการมีส่วนร่วมของทั้งอาจารย์นิเทศ อาจารย์พี่เลี้ยง ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

10.7 ควรมีการดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของครูผู้สอนที่สอดคล้องกับมาตรฐานที่ 6

10.8 มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ควรพัฒนานักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูให้มีความพร้อมทั้งเรื่องบุคลิกภาพ คุณลักษณะความเป็นครู บทบาทหน้าที่ของครู และสมรรถภาพการสอนให้มีประสิทธิภาพก่อนลงฝึกประสบการณ์ในโรงเรียนหน่วยฝึก เพื่อลดปัญหาในความร่วมมือที่เกิดขึ้นระหว่างมหาวิทยาลัยกับโรงเรียนหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู